

JELLE BIJLSMA BV
GROND-, WEG- EN WATERBOUW

Energie management actieplan

CO₂-PRESTATIELADDER

Goedkeuring en autorisatielijst			
Type	Naam	Functie	Paraaf
Opsteller	M. van Eijk	Beleidsadviseur	
Goedkeuring	J.C. Bijlsma	Directeur	
OPDRACHTGEVER		Correspondentie referentie	Datum
Acceptatie			

Datum	17-08-2015
Versie	1
Status	Definitief

JELLE BIJLSMA BV

GROND-, WEG- EN WATERBOUW

Goedkeuring en autorisatielijst			
Type	Naam	Functie	Paraaf
Opsteller	M. van Eijk	Beleidsadviseur	
Goedkeuring	J.C. Bijlsma	Directeur	
OPDRACHTGEVER		Correspondentie referentie	Datum
Acceptatie			

Datum	17-08-2015
Versie	1
Status	Definitief

Inhoud

Inleiding	1
Inzicht	2
CO ₂ afdruk	2
Reductiemogelijkheden	3
Overige genomen maatregelen	5
Analyseren	5
Implementeren	5
Monitoren	5
Ingrijpen	6
Communiceren	6
Bijlage: Uitwerking actieplan	7

Inleiding

Begin 2014 is Jelle Bijlsma BV gecertificeerd op de CO₂ prestatieladder voor niveau 3. Eind 2014 is de Jelle Bijlsma Group, bestaande uit de bedrijven Jelle Bijlsma Beheer BV, Jelle Bijlsma BV, TNF BV en Van Assen BV. Op basis van de gegevens van het referentiejaar 2013 waren de doelstellingen geformuleerd. Om tot een haalbare en goed vergelijkbare doelstelling te komen, is de doelstelling later bijgesteld. De afname van de CO₂-emissie zal worden berekend aan de hand van het aantal fte's (het fulltime-equivalent; dit is een rekeneenheid waarmee de personeelssterkte tot uitdrukking wordt gebracht). In de voortgangsrapportage over heel 2014 een tabel opgenomen waarin de ton CO₂ uitstoot wordt afgezet tegen het aantal fte's. Voor het jaar 2015 hoopte Jelle Bijlsma BV in scope 1 een reductie van 7,5% te behalen en in scope 2 een reductie van 22,5 %. De komende twee jaren hopen we deze doelstelling te kunnen continueren (en daarmee te behouden)

Aangezien Jelle Bijlsma op niveau 5 is gecertificeerd zijn tevens de meest materiële emissies uit scope 3 in kaart gebracht. Mede op basis van de ketenanalyse is de doelstelling geformuleerd om in het jaar 2020 voor wat betreft het afval dat vrijkomt bij het onderhoud van watergangen 20% meer CO₂ wil vermijden ten opzichte van het jaar 2014 (met dien verstande dat er wel sprake dient te zijn van de mogelijkheid om het afval te vergisten). Deze scope 3 emissies en doelstelling komen tevens in de voortgangsrapportages over (heel) 2014 en het eerste half jaar van 2015 aan bod.

In het onderhavige document wordt omschreven op welke manier er op managementniveau zal worden omgegaan met deze doelstelling en hoe de gestelde doelen geïmplementeerd, gemonitord en geëvalueerd worden. Door middel van de Plan, Do, Check, Act cyclus (figuur 1) zal het hele proces gemanaged worden.

Figuur 1: deming cyclus

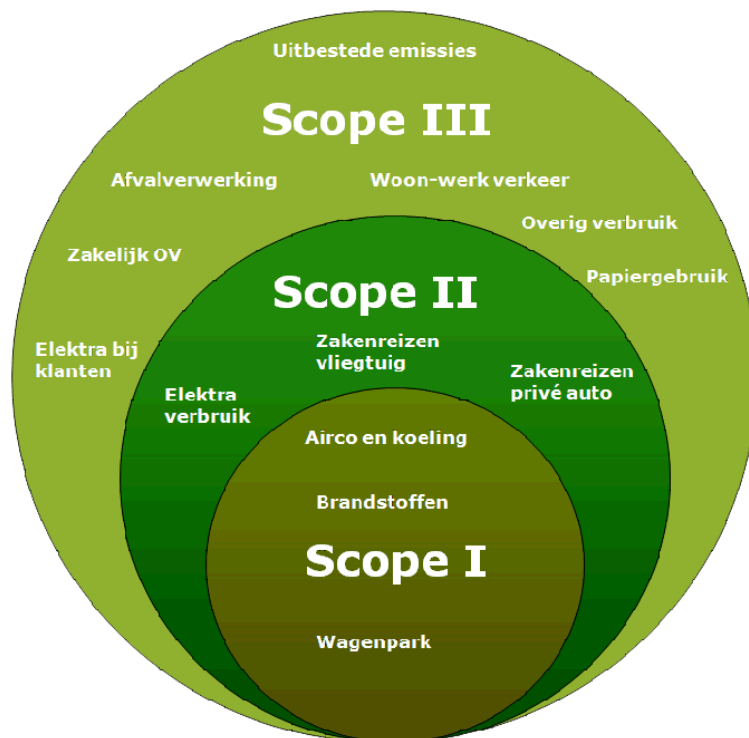
Inzicht

Om tot een efficiënt energiemangement te komen is het van belang om inzicht te hebben in het huidige gebruik. Wanneer er een duidelijk beeld is van hoeveel energie er wordt verbruikt, kan er onderzocht worden welke besparingen er te behalen zijn en bij welke onderdelen van het bedrijf. Aan de hand van deze gegevens is het mogelijk om te bepalen welke doelstellingen reëel zijn.

CO₂ afdruk

Jelle Bijlsma BV had zich ten doel gesteld om in 2014 niveau 3 van de CO₂ prestatieladder te behalen. Niet veel later bereikten we het hoogste niveau op de CO₂-prestatieladder. Jaarlijks zal er gerapporteerd worden hoeveel CO₂ uitstoot er dat jaar is geweest en in welke scope dit valt. Voor het behalen van niveau 3 van de ladder was het voldoende om de emissie in scope 1 en 2 te bepalen. Nu Jelle Bijlsma BV niveau 5 heeft behaald zullen tevens de meest materiële emissies van scope 3 jaarlijks in kaart moeten worden gebracht.

Onderstaande figuur geeft weer welke emissies onder welke scope vallen.

Figuur 2: Prorail scope

Met behulp van de CO₂ Footprint calculator berekenen wij onze CO₂ emissie. Deze CO₂ Footprint calculator rekent ons verbruik om naar CO₂-emissie en maakt daarbij gebruik van de conversiefactoren van de website www.co2emissiefactoren.nl

Reductiemogelijkheden

Om de doelstelling voor scope 1 en 2 om in het jaar 2015 de CO₂-emissie te laten dalen te behalen en voor wat betreft scope 3 om in 2020 wat betreft afval dat vrijkomt bij het onderhoud van watergangen 20% CO₂ emissie te vermijden ten opzichte van 2014, heeft Jelle Bijlsma B.V. meerdere reductiemogelijkheden. Hieronder volgt een tabel met daarin de opsomming van de destijds (in het energiemanagerment actieplan van 1 december 2014) geformuleerde meest voor de hand liggende reductiemogelijkheden, met daarachter aangegeven of er actie heeft plaatsgevonden:

Voorgestelde reductiemogelijkheid d.d. 01-12-2014	Ondernomen actie	Nog actieplannen
Overstappen op 100% groene stroom	sinds 20 maart 2014 heeft Jelle Bijlsma boerderijstroom (Greenchoice) op basis van 100% windkracht, ook Van Assen heeft vanaf april 2015 100% windenergie van Innova BV. Sinds mei 2015 hebben we in Gytsjerk zonnepanelen.	nee
Niet stoken in ruimten die niet gebruikt worden	Geen	Mee doorgaan.
Aanbrengen van LED-verlichting in kantoor en loods	Aangebracht in loods en buitenterrein	Op termijn wellicht nog led verlichting in kantoor
Aanbrengen van bewegingssensoren	Aangebracht in loods en buitenterrein	
Thermostaatknoppen aanbrengen op de kachels in loods	Geen, want cv is vervangen voor een volledig elektrische kachel	nee
Vervangen van de huidige kachels en centrale verwarming in kantoor en/of loods door bijvoorbeeld pelletkachels	Cv in loods is vervangen voor een volledig elektrische kachel	Cv in kantoor zal nog worden vervangen door een energiezuinig (niet oliegestookt) exemplaar
De bestaande auto's en vrachtwagens vervangen voor schonere, bijvoorbeeld met A-label en euro VI	deels gebeurd	Hier gaan we mee door
Onderzoeken van de mogelijkheden tot het verkrijgen van subsidies zoals de Energie Investeringsaftrek (EIA), de Milieu investeringsaftrek (MIA) en de Willekeurige afschrijving milieu-investeringen (Vamil), waardoor het financieel aantrekkelijker wordt om schonere bedrijfsvoer- en vaartuigen aan te schaffen, dan wel om bepaalde wijzigingen aan te brengen die een verlaging van de CO ₂ -emissie zullen bewerkstellingen (zoals bijvoorbeeld start/stop-systemen)	Er is EIA en MIA aangevraagd en verkregen voor de zonnepanelen, led-verlichting en bepaalde milieuvriendelijke emissie arme machines. De subsidie op andere materialen en dergelijke is onderzocht, maar vooralsnog zijn naar aanleiding daarvan geen aankopen gedaan.	Hier gaan we mee door
Tank- en brandstofregistratiesysteem aanschaffen	We hebben opdracht gegeven aan een bedrijf om een internet applicatie te ontwikkelen en te implementeren in het systeem. Ook zijn op de IBC telwerken aangebracht zodat we de getankte liters kunnen bijhouden.	Dit proces is nog gaande, want de app is nog niet klaar.
Boordcomputers en fleetmanagementsysteem met tracking en tracing aanschaffen, waarbij worden geregistreerd: werk- en draaiuren, ritten, externe signalen zoals PTO, chauffeurs worden geïdentificeerd, en voorts een uitgebreide rapportage mogelijk is,	Dit zal deels door de app worden ondervangen, maar ook zal nog een track en trace systeem moeten worden aangeschaft om het geheel	Dit proces is nog gaande.

waardoor uiteindelijk ook een efficiëntere planning kan worden bereikt	te complementeren. Offertes zijn reeds ontvangen en partijen afgetast.	
Fleetmanagementsysteem uit te breiden met Eco-drive systeem ofwel canbus-systeem	Dit wordt door de app ondervangen.	Dit proces is nog gaande.
Aanschaffen van elektrische en/of hybride vervoermiddelen	Er zijn inmiddels twee elektrische voertuigen aangeschaft.	Hier gaan we mee door.
Chauffeurs laten deelnemen aan cursussen zoals "het nieuwe rijden" en "het nieuwe draaien"	Er zijn geen mensen op deze cursus geweest. Met de nieuwe app zullen we de mensen zelf goed kunnen monitoren en ook coachen. Ze zullen zelf hun eigen verbruik in beeld krijgen (al rijdend).	Dit proces is nog gaande.
Groene banden aanschaffen	Er zijn nog geen andere banden aangeschaft. We zitten in de banden groep bij de werkgroep van Nederland CO ₂ neutraal.	Als de app klaar is zullen we wellicht overgaan tot het aanschaffen van dergelijke banden.
Meedoen aan de Greendriver challenge, te organiseren onder bijvoorbeeld onze eigen naam "Jelle Bijlsma challenge", deze challenge zorgt voor bewustwording bij onze medewerkers van het eigen brandstofverbruik en van de medewerkers van de bedrijven die meedoen aan onze challenge	Dit is niet mogelijk gebleken aangezien we geen inzicht hadden in het verbruik per persoon per voertuig. We hebben bovendien veel verschillende soorten voertuigen en ook verscheidene soorten ondergrond waarin zij rijden.	We hopen in de toekomst met de uitkomsten van onze app een eigen "wedstrijd" te kunnen organiseren.
Meedoen aan Boppeslach (een soort lokale versie van de Greendriver challenge)	Dit was helaas al geweest en er is niet nog een nieuwe geweest.	Meedoen als het kan.
Andere brandstofvorm voor onze bedrijfsvoer- en vaartuigen	Deze zijn niet aangeschaft.	We gaan door met het onderzoeken van de mogelijkheden.
Zonnepanelen aanschaffen waardoor we geheel in onze eigen energiebehoefte kunnen voorzien en daarmee CO ₂ neutraal zijn	Deze zijn eind 2014 aangeschaft en in mei 2015 geïnstalleerd op onze locatie in Gytsjerk.	monitoren
Het vergisten van afval in plaats van het composteren van afval afkomstig van het onderhoud van watergangen (als uitgangspunt hierbij wordt de vermeden CO ₂ emissie als gevolg van diesilverbruik gehanteerd)	Geen	Nagaan of de geformuleerde doelstelling wel reëel is aangezien we afhankelijk zijn van de aanbesteder.

In de bijlage is in een uitwerking actieplan nog een en ander nader weergegeven.

Overige genomen maatregelen

Welke maatregelen zijn er genomen om de CO₂ uitstoot te beperken?

Data	Investerings	CO ₂ relevantie
2015		
januari	drie veegboten	zuinig in verbruik (vervangingsinvestering)
februari	nieuwe MF 7616 tractor	emissiearme machine
februari	nieuwe Doosan 16t rubber	zuiniger en schoner machine, rubberen rupsen, daardoor zelfstandig transport, geen diepladervoer meer nodig
februari	neuson hydrodumper	inzet kleiner materiaal dan gebruikelijk (minder brandstofverbruik)
maart	john deere gator	emissiearme machine en kleiner dan bus met aanhanger, daardoor lager brandstofverbruik.
april	Mercedes 4x2	mobiele schaftwagen, daardoor minder transportbewegingen nodig om keet te verplaatsen.
april	MAN 10x2 2 stuks	euro 6 vrachtwagens
april	zonnepanelen	energieneutraal
april	laadpaal	ten behoeve van het opladen van elektrische- en hybride voertuigen
april	LED-verlichting loods en bewegingssensoren	ter besparing van het energieverbruik
mei	aanschaf 2 elektrische warm water boilers	besparing
juni	aanschaf 2 Renault Zoë	100% elektrische auto ter besparing van diesel/benzine
juni	aanschaf elektrische kachel in loods	ter vervanging van oliegestookte kachel in loods
juni	opdracht tot bouwen Jbapp	besparing van diesel/benzine door machines en personeel, monitoring verbruik

Analyseren

In het "energie actieplan" formuleren wij de kwantitatieve doelen voor onze CO₂ reductie. Tijdens de verschillende overleggen kan aan de hand van onze CO₂ afdruk worden gekeken waar de verbeterkansen liggen om onze CO₂-emissie te reduceren. De gekozen reductiemogelijkheden worden uitgewerkt en getoetst op haalbaarheid. Deze uitgewerkte maatregelen worden voorgelegd aan de directie. Het daadwerkelijke besluit tot uitvoering van deze maatregelen zal door de directie worden genomen. De analyse zal minimaal twee maal per jaar worden uitgevoerd.

Implementeren

Voor het implementeren van een reductiemaatregel zal de beleidsadviseur innovatie samen met de directie een plan van aanpak maken en de tijdsloop, kosten en begeleiding van het project bespreken en vast stellen wie waarvoor verantwoordelijk zal zijn.

Monitoren

Het totale energieverbruik van de Jelle Bijlsma Group wordt jaarlijks bijgehouden en verwerkt in de CO₂-Footprint calculator. Aan de hand van deze gegevens is duidelijk te zien wat de reductie is ten opzichte

van het referentiejaar 2013. Twee maal per jaar vindt er een evaluatie plaats waar het volgende aan de orde komt:

- Realisatie
- Voortgang
- Nieuwe ontwikkelingen
- Verbeterkansen
- communicatie

De evaluatie is verwerkt in de voortgangsrapportages.

Ingrijpen

Gedurende het gehele jaar zal de CO₂ emissie zoveel mogelijk gemonitord worden. Wanneer er opvallende afwijkingen in de emissie geconstateerd worden zal er vroegtijdig overlegd worden en gekeken worden naar maatregelen die de emissie zullen reduceren. Hierbij zal zoveel mogelijk het handboek ISO 9001 worden gevolgd.

Communiceren

De resultaten zullen twee maal per jaar gepresenteerd worden aan de interne en externe stakeholders. Dit zal gebeuren door een nieuwsbrief te publiceren op www.JelleBijlsma.nl en aan allen die belangstelling hebben via de mail. Verdere informatie over de wijze van communiceren is beschreven in het communicatieplan..

JELLE BIJLSMA BV

GROND-, WEG- EN WATERBOUW

Bijlage: Uitwerking actieplan

Scope 1 Brandstof

Maatregel	verantwoordelijke	Benodigde middelen	Start datum	Verwachte reductie	Verwachte reductie in ton CO ₂	Controle verandering	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
1. Tankregistratie systeem invoeren	Marieke van Eijk	Opdracht gegeven	2015	Niet vast te stellen	Niet vast te stellen		www.tokheim.nl www.mokobouw.nl www.brandstofanalyse.nl	Dit registratiesysteem zal worden ondervangen door de app die we laten bouwen.	Niet bekend	2016
2. Boordcomputer en fleetmanagement apparatuur aanschaffen met diverse uitbreidingen	Marieke van Eijk	Opdracht gegeven	2015	Niet vast te stellen	Niet vast te stellen		Fifty two degrees north	Opdracht gegeven, start bouw van de app is begonnen	Niet bekend	Begin 2016
3. Nieuwe vrachtwagens kiezen voor Euronorm V of VI	Marieke van Eijk	bekend.	2015, continue	5,2%	3,6 ton CO ₂	Door middel van onze nieuwe app zal dit makkelijk zijn.	http://footprintcalculator.volvotrucks.com/Default.aspx?hs=1&lama=global	In 2014 is een nieuwe euro VI vrachtwagen aangekocht, daarnaast is een euro V vrachtwagen aangekocht waarop een euro II n een euro III vrachtwagen zijn ingeruild.	De meting kan beginnen zodra het tankregistratiesysteem is aangeschaft	continue
4. Nieuwe auto's en busjes kiezen	Marieke van Eijk	Bekend	2015, continue	16%	3,6 ton CO ₂	Door middel van tankregistratie	Vast te stellen bij het maken van de keuze voor een	In 2013 zijn twee auto's/busje vervangen voor mercedes busjes.	Niet bekend	continue

JELLE BIJLSMA BV

GROND-, WEG- EN WATERBOUW

Maatregel	verantwoordelijke	Benodigde middelen	Start datum	Verwachte reductie	Verwachte reductie in ton CO ₂	Controle verandering	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
voor de Euronorm V of VI						en kilometerstand en het verbruik bijhouden	bepaald type auto/busje via leverancier	Eind april 2014 is een euro 6 Mercedes bus aangeschaft.		
5. Nieuwe auto's en busjes kiezen voor elektrische of hybride auto's	Marieke van Eijk	n.n.b.	2015	99%	11,2 ton CO ₂	Brandstof verbruik van de auto/busje per km	Vast te stellen bij het maken van de keuze voor een bepaald type auto/busje via leverancier, uitgangspunt renault zoe	Er wordt onderzocht welke busjes geschikt zijn om aan te schaffen, dit zal pas kunnen gebeuren nadat er oplaadpunten zijn aangeschaft en geïnstalleerd. Er rijden momenteel twee volledig elektrische renault zoe's rond.	Niet bekend	continue
6. Bij aanschaf materieel en machines brandstof verbruik meenemen in besluitvorming	Marieke van Eijk	Afhankelijk van aan te schaffen product	2015 continue	12%	14 ton CO ₂	Brandstof verbruik per km/draaiuur	Eigen schatting	Aangeschaft in 2014: Giant shovel emissiearme milieuvriendelijke machine, valt onder de MIA;	Niet bekend	continue
7. Cursussen nieuwe rijden en het nieuwe draaien aanbieden aan de chauffeurs	Marieke van Eijk	n.n.b.	2014 continue	5% ivm het nieuwe rijden 10% ivm het nieuwe	4,7 ton CO ₂ 47 ton CO ₂	Brandstof verbruik per km/draaiuur	A. http://www.ecodrive.eu/nl/mvo/het-nieuwe-rijden http://www.bmwt.nl/templates/mercury.asp?page_id=2456	Wachten op tankregistratiesysteem, daarna uitgangspunt 3 chauffeurs op cursus nieuwe rijden en 5 machinisten naar het nieuwe draaien in 2016	Niet bekend.	continue

JELLE BIJLSMA BV

GROND-, WEG- EN WATERBOUW

Maatregel	verantwoordelijke	Benodigde middelen	Start datum	Verwachte reductie	Verwachte reductie in ton CO ₂	Controle verandering	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
				draaien van huidige verbruik per machine						
Totaal verwachte besparing					84,1 ton CO ₂				Geen metingen	

JELLE BIJLSMA BV

GROND-, WEG- EN WATERBOUW

Scope 2 Electriciteit

Maatregel	verantwoordelijke	Benodigde middelen	Start datum	Verwachte reductie	Verwachte reductie in ton CO ₂	Controle verandering	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
8. Zonnepanelen en led-verlichting	Marieke van Eijk	100.000	Mei 2015	100%	0 ton CO ₂	Rekeningen, emissie-inventaris	Conversie factor CO ₂ prestatieladder	De besparing zal in de emissie inventaris te zien zijn.	Meting in begin 2016	Sept. 2015
Totaal verwachte besparing					0 ton CO ₂				Geen meting	

JELLE BIJLSMA BV

GROND-, WEG- EN WATERBOUW

Scope 3 Afval

Maatregel	verantwoordelijke	Benodigde middelen	Start datum	Verwachte reductie	Verwachte reductie in ton CO ₂	Controle verandering	Bron	Huidige status	Huidige gemeten reductie	Verwachte datum gereed
9. Afval afkomstig van het onderhoud van watergangen	Opdrachtgever en uitvoerder Jelle Bijlsma	Onbekend	2015	20%	Niet bekend, afhankelijk van werk en geproduceerde ton CO ₂	Controle bij aanbesteding en cijfers op basis van rekeningen ofwel tonnen stort	Conversie factor Altera (ketenanalyse)	In de ketenanalyse is een nadere uitwerking opgenomen.	Meting in begin 2016	2016
Totaal verwachte besparing					x ton CO₂				Geen meting	

Toolboxen:

Voor 2014 is er een planning gemaakt voor de te houden toolboxen op het gebied van het nieuwe rijden, het nieuwe draaien en andere brandstofreducerende mogelijkheden. De eerste toolbox over 'Het nieuwe rijden' is op 4 april 2014 aan de medewerkers gegeven, samen met de energiebeleidsverklaring. Vervolgens is op 1 oktober 2014 een toolbox gegeven over brandstofbesparing. In december 2014 is aan de medewerkers in een toolbox de voortgang met betrekking tot de doelstellingen scope 1 en 2 en ons streven om niveau 5 op de CO₂ prestatieladder te behalen toegelicht. Begin 2016 zal er weer een toolbox worden gegeven over de reductie van onze CO₂-uitstoot en onze doelstellingen.

Prestatie-indicatoren:

De zogenaamde 'kritieke prestatie-indicatoren', afgekort kpi's, zijn variabelen om prestaties van ondernemingen te analyseren. De kpi's die Jelle Bijlsma B.V. hanteert om haar prestaties op het gebied van de CO₂-prestatieladder te analyseren staan in het bovengemelde energie actieplan vermeld. De doelstelling is

JELLE BIJLSMA BV

GROND-, WEG- EN WATERBOUW

specifiek en bestaat uit het behalen van een reductie op het gebied van CO₂-emissie, welke *meetbaar* is uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het huidige verbruik (ofwel CO₂-emissie) en in ton CO₂. De te verwachten reductie van CO₂-emissie wordt door de directie niet alleen *acceptabel*, maar ook *realistisch* geacht en is derhalve door de directie onderschreven. De in het energie actieplan geformuleerde te verwachten totale reductie van CO₂-emissie zou in 2015 (respectievelijk 2020 voor wat betreft scope 3) moeten kunnen worden behaald. Per maatregel is ook een verwachte datum van invoering gegeven, daar waar mogelijk per maand aangegeven. Zodra per maatregel een nadere datum, maand of jaar kan worden aangegeven waarop de maatregel zal worden ingevoerd, zal het energie actieplan worden aangepast. Aldus zijn daarmee de verschillende te nemen maatregelen *tijdgebonden*.

Monitoring, meten en analyseren:

Jaarlijks zal er een emissie inventaris worden opgesteld, waarin de Carbon Footprint zal zijn opgenomen. Twee maal per jaar zal het energie actieplan worden beoordeeld, evenals de in dit plan beschreven maatregelen om de CO₂-emissie te reduceren. De gegevens die benodigd zijn voor het opstellen van de documenten zullen worden verzameld door de beleidsadviseur. Tevens zal jaarlijks een directiebeoordeling worden opgesteld. In het handboek ISO 9001 (hoofdstuk van monitoring en meting) zal een aanvulling of aanpassing worden gedaan in verband met voormelde op te stellen documenten.

Afwijkingen, correcties, corrigerende en preventieve maatregelen:

Jaarlijks zal er een interne audit worden gedaan waarin eventuele afwijkingen, correcties, corrigerende en preventieve maatregelen aan bod zullen komen. Ook de verplichting tot deze jaarlijks te houden interne audit zal in het handboek ISO 9001/VCA/KAM worden opgenomen.

Voor het overige wordt voor wat betreft de (interne) regelingen en procedures met betrekking tot monitoring, meten, analyseren en interne audits verwezen naar de bestaande handboeken ISO 9001, VCA en KAM van Jelle Bijlsma B.V..

Met het toevoegen van de extra maatregelen verwacht Jelle Bijlsma B.V. haar doelstellingen voor wat betreft scope 1 en 2 in 2015 en voor wat betreft scope 3 in 2020 te behalen.

Conform NEN 50001

Versie december 2014

Verantwoordelijke voor dit verslag is M. van Eijk

Dit document wordt minimaal 2 keer per jaar beoordeeld en aangepast.

Voor akkoord:

Naam:

Handtekening:

Datum: